

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 285/2011-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. júna 2011 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti M., s. r. o., B., zastúpenej Advokátskou kanceláriou, s. r. o., B., za ktorú koná konateľ a advokát Mgr. P. Ď., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 8 Sž 13/2010-24 z 20. októbra 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti M., s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. januára 2011 doručená sťažnosť spoločnosti M., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2

a čl. 50 ods. 6 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 8 SŽ 13/2010-24 z 20. októbra 2010 (ďalej aj „namietaný rozsudok“).

Z obsahu sťažnosti a pripojených listinných dôkazov vyplynul tento skutkový stav:

«Rada svojim Oznámením o začatí správneho konania zo dňa 11.02.2010 oznámila sťažovateľovi začatie správneho konania pod č. 51-PLO/O-947/2010 vo veci možného porušenia § 38 ods. 4 zákona č. 308/2000 Z.z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z.z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o vysielaní a retransmisii“) v súvislosti s tým, že navrhovateľ ako vysielateľ televíznej programovej služby TV... odvysielal dňa 15.11.2009 sponzorovaný program E., v ktorom mohlo dôjsť k porušeniu povinnosti zabezpečiť, aby sponzorovaný program priamo nepodporoval predaj služieb sponzora, a to najmä osobitnými propagačnými zmienkami o moskovskom hoteli B. ...

Rozhodnutím zo dňa 27.04.2010, č. RP/20/2010 Rada rozhodla, že sťažovateľ ako účastník správneho konania č. 51-PLO/O-947/2010 porušil povinnosť ustanovenú v § 38 ods. 4 zákona o vysielaní a retransmisii tým, že dňa 15.11.2009 o cca 18.00 hod. odvysielal sponzorovaný program E., v ktorom došlo k priamej podpore služieb sponzora programu osobitnými propagačnými zmienkami o službách v moskovskom hoteli B., za čo mu Rada uložila podľa § 64 ods. 1 písm. d) zákona o vysielaní a retransmisii sankciu - pokutu, určenú podľa § 67 ods. 3 písm. d) zákona o vysielaní a retransmisii, vo výške 1.000,00 EUR (slovom jedentisíc eur).

Rozhodnutie Rady zo dňa 27.04.2010 č. RP/20/2010 bolo sťažovateľovi doručené dňa 03.06.2010. ...

Sťažovateľ podal proti rozhodnutiu Rady zo dňa 27.04.2010 č. RP/20/2010 odvolanie podľa § 64 ods. 5 zákona o vysielaní a retransmisii, datované dňom 18.06.2010, ktoré sťažovateľ okrem iného odôvodnil aj tým, že vydaním napadnutého rozhodnutia Rady boli porušené práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 50 ods. 6 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v súvislosti s porušením základného princípu právneho štátu (čl. 1

ods. 1 Ústavy SR), a to z dôvodu nezákonného retroaktívneho použitia právnej normy Radou na skutkový stav, resp. tým, že konanie Rady predchádzajúce rozhodnutiu Rady trpí takými vadami, ktoré mali za následok nezákonné rozhodnutie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní 8 Sž/13/2010 dospel k záveru, že odvolanie podané sťažovateľom nie je dôvodné, a odvolaním napadnuté rozhodnutie Rady potvrdil rozsudkom zo dňa 20.10.2010...»

Sťažovateľka v rámci dôvodov sťažnosti uviedla:

„Rada začala správne konanie ... po nadobudnutí účinnosti novely zákona o vysielaní a retransmisii vykonanej zákonom č. 498/2009 Z.z. (účinnom odo dňa 15.12.2009), pričom prejednávaný skutok sa stal za účinnosti predchádzajúcej právnej úpravy (účinnnej do 14.12.2009). Navyše zákon č. 498/2009 Z.z. ... neobsahuje prechodné ustanovenia, ktoré by deklarovali, že na konania začaté za účinnosti doterajšej právnej úpravy, sa použije nová právna úprava. Postup Rady, ktorého výsledkom bolo rozhodnutie zo dňa 27.04.2010 č. RP/20/2010, bol v rozpore s princípom právneho štátu, nakoľko Rada na prejednanie protiprávnosti skutku, ktorý sa stal za účinnosti starej právnej úpravy, ako aj ohľadne uloženia sankcie použila a aplikovala novú právnu úpravu, čo predstavuje nedovolenú právu retroaktivitu. Z uvedeného dôvodu je rozhodnutie Rady nezákonné.

Rada v konaní pred Najvyšším súdom Slovenskej republiky nespochybnila, že postupovala podľa právneho predpisu platného a účinného v čase rozhodovania, t.j. postupovala podľa zákona o vysielaní a retransmisii v znení zákona č. 498/2009 Z.z. účinného odo dňa 15.12.2009... Aj Najvyšší súd SR v odôvodnení svojho rozsudku priznáva, že Rada mala postupovať podľa právnej úpravy v čase dokonania skutku sťažovateľom. ...

V oboch vyššie uvedených konaniach... sťažovateľ namietal aplikáciu právneho predpisu (zákona o vysielaní a retransmisii) v konaní o uložení sankcie za správny delikt, ktorý nebol v čase spáchania správneho deliktu platnou a účinnou právnu normou. ... V čl. 50 ods. 6 Ústavy SR je priamo zakotvený zákaz retroaktivity v právnom poriadku. Vzhľadom na skutočnosť, že správne trestanie je svojim charakterom a účelom najbližšie k trestnému konaniu, resp. trestaniu v oblasti trestného práva, možno konštatovať, že modifikovanú aplikáciu ustanovenia čl. 50 ods. 6 Ústavy SR možno rozšíriť aj na iné delikty v oblasti verejného práva, s tým rozdielom, že v oblasti iných odvetví verejného práva

možno ochranu pred retroaktivitou možné nájsť v čl. 1 ods. 1 Ústavy SR, ktorý zakotvuje princíp právneho štátu ... Per analogiam k ustanoveniu čl. 50 ods. 6 Ústavy SR možno konštatovať, že protiprávnosť konania v oblasti verejného práva (teda aj správneho práva) sa posudzuje a sankcia sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol správny delikt spáchaný (konanie dokonané). Neskorší zákon sa použije, ak je to pre páchatel'a priaznivejšie. ...

V danom prípade nová právna úprava zákona o vysielaní a retransmisii neprivedila pre sťažovateľa priaznivejší stav z hľadiska posudzovania protiprávnosti jeho konania, resp. z hľadiska ukladania sankcie... Z uvedeného dôvodu Rada nemohla použiť novú právnu úpravu na posudzovanie protiprávnosti skutku, ktorý sa stal za účinnosti starej právnej úpravy... . Uvedené platí bez ohľadu na to, či nová právna úprava je identická so starou právnou úpravou alebo nie.

... Rada svojim rozhodnutím ako aj Najvyšší súd SR svojim napadnutým potvrdzujúcim rozsudkom porušili princíp právnej istoty a ochrany dôvery občanov v právny poriadok ako imanentných súčastí princípu právneho štátu podľa čl. 1 ods. 1 Ústavy SR, pretože akceptovali pravú retroaktivitu v právnom poriadku, spätné pôsobenie právnej normy do minulosti v predmetných konaniach. “

Podľa názoru sťažovateľky „Najvyšší súd SR zasiahol svojim rozsudkom vydanom v konaní 8 Sž/13/2010 do práva na súdnu a inú ochranu sťažovateľa, keďže nepreskúmal zákonnosť uloženej sankcie na základe princípov materiálneho právneho štátu a potvrdil rozhodnutie postavené na aplikácii práva v rozpore so zákazom retroaktivity zahrnutým pod vyššie uvedený princíp materiálneho právneho štátu. “

Podľa sťažovateľky ďalší zásah do jej základného práva na súdnu ochranu spočíva v odlišnej rozhodovacej činnosti najvyššieho súdu v identických veciach. V súvislosti s touto námietkou poukazuje na protichodnosť právnych záverov najvyššieho súdu vyslovených v namietanom rozsudku a v rozsudku č. k. 3 Sž 6/2010-27 z 13. mája 2010 (ďalej len „súvisiaci rozsudok“), ktorého fotokópiu k sťažnosti pripojila.

Zo súvisiaceho rozsudku vyplýva, že najvyšší súd ním zrušil rozhodnutie Rady pre vysielanie a retransmisiiu (ďalej len „Rada“) č. RP/3/2010 z 12. januára 2010, ktorým

sťažovateľke uložila pokuty za porušenie § 20 ods. 3 a 4 zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o vysielaní a retransmisii“). Časové súvislosti tohto konania Rady boli identické s konaním, ktoré sťažovateľka napáda sťažnosťou. V konaní pred najvyšším súdom Rada potvrdila, že „v čase vydania rozhodnutia RP/3/2010, postupovala podľa právneho predpisu platného a účinného v čase rozhodovania, t. j. postupovala podľa zákona č. 308/2000 Z. z. v znení zákona 498/2009 Z. z. účinného od 15.12.2009“. Najvyšší súd potom konštatoval, že „v tomto prípade je potrebné rozhodnutie odporkyne zrušiť..., keďže na posúdenie správneho deliktu, ktorý je vymedzený vo výroku rozhodnutia odporkyne použila rada zákon, ktorý v čase, keď sa skutok stal nebol účinným“.

Sťažovateľka je toho názoru, že najvyšší súd „svojim postupom porušil zákonom ustanovenú povinnosť pri zabezpečovaní jednoty rozhodovania. V roku 2010 v rovnakej veci už rozhodoval u rovnakého účastníka a dospel k správne a odôvodnenému záveru o porušení zákazu retroaktivity, v dôsledku čoho zrušil rozhodnutie Rady“.

Sťažovateľka navrhla ústavnému súdu, aby po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol týmto nálezom:

„1. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom zo dňa 20.10.2010, sp. zn. 8 Sž/13/2010, v spojení s rozhodnutím Rady pre vysielanie a retransmisiu zo dňa 27.04.2010, č. RP/20/2010, vydaným v správnom konaní č. 51-PLO/O-947/2010, porušil základné právo spoločnosti M. s.r.o. na súdnu a inú ochranu podľa čl. 46 ods. 1, v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 20.10.2010, sp. zn.: 8 Sž/13/2010 sa zrušuje vo všetkých výrokoch a vec sa vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd SR je povinný uhradiť sťažovateľovi, spoločnosti M. s.r.o., so sídlom B., trovy konania o podanej ústavnej sťažnosti pred Ústavným súdom SR vo výške 314,18 EUR na účet právneho zástupcu sťažovateľa.“

V zmysle § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažovateľka zároveň navrhla, aby ústavný súd rozhodol o dočasnom opatrení a *„odložil vykonateľnosť napadnutého rozsudku Najvyššieho súdu SR zo dňa 20.10.2010, sp. zn. 8 Sž/13/2010, až do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia Ústavného súdu SR o tejto sťažnosti“*, pričom svoj návrh odôvodnila tým, že *„Odkladom vykonateľnosti napadnutého rozsudku Najvyššieho súdu SR by nevznikla žiadnym osobám, vrátane štátu zastúpeného Radou, ujma, ktorá by bola porovnateľná s ujmov, ktorú by utrpel sťažovateľ zaplatením sankcie na základe právoplatného rozsudku Najvyššieho súdu SR, napadnutého touto ústavnou sťažnosťou.“*

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy

alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základného práva sťažovateľky zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 50 ods. 6 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru namietaným rozsudkom, ktorým najvyšší súd v konaní o opravnom prostriedku sťažovateľky v rámci správneho súdnictva potvrdil rozhodnutie Rady č. RP/20/2010 z 27. apríla 2010. Podľa tvrdenia sťažovateľky zásah do jej základného práva na súdnu ochranu namietaným rozsudkom spočíva v nerešpektovaní zákazu pravej retroaktivity, ako aj v nejednotnej rozhodovacej činnosti najvyššieho súdu v identických veciach, ktorá narúša princíp právnej istoty a predvídateľnosti práva.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.

Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 50 ods. 6 ústavy trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný. Neskorší zákon sa použije, ak je to pre páchatel'a priaznivejšie.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Sťažnosť sťažovateľky, ktorou namieta porušenie ňou označených práv podľa ústavy a dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu č. k. 8 SŽ 13/2010-24 z 20. októbra 2010 je podľa názoru ústavného súdu zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

1. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že v konaní o opravnom prostriedku sťažovateľky proti rozhodnutiu Rady nebol sporným skutkový stav veci. Sťažovateľka ani v opravnom prostriedku, ani v sťažnosti doručenej ústavnému súdu nespochybňuje záver Rady o porušení jej zákonnej povinnosti odvysielaním sponzorovaného programu, v ktorom

došlo k priamej podpore predaja služieb sponzora programu. Preto sa ústavný súd týmito otázkami nezaoberal a svoj prieskum namietaného rozsudku najvyššieho súdu orientoval na nosnú sťažnostnú námietku sťažovateľky založenú na názore o retroaktívnej aplikácii relevantných ustanovení zákona o vysielaní a retransmisii Radou a o následnom potvrdení tohto postupu najvyšším súdom.

Podľa rozhodnutia Rady správneho deliktu sa sťažovateľka mala dopustiť tým, že „dňa 15. novembra 2009 o cca 18:00 hod. odvysielala sponzorovaný program E., v ktorom došlo k priamej podpore predaja služieb sponzora programu osobitnými propagačnými zmienkami o službách v moskovskom hoteli B.“, čím porušila povinnosť ustanovenú v § 38 ods. 4 zákona o vysielaní a retransmisii, ktorý zakazuje, aby sponzorovaný program priamo podporoval predaj služieb sponzora. Rada dospela k názoru, že ak je sponzorom spoločnosť, ktorá je súčasťou väčšej finančnej skupiny, propagačné efekty sa budú týkať nielen konkrétnej spoločnosti, ale aj celej finančnej skupiny ako takej (v posudzovanom prípade finančnej skupiny J&T). V predmetnom programe bolo odvysielaných viacero vyjadrení, ktoré hodnotili služby ponúkané v moskovskom hoteli B., ktorý je akvizíciou finančnej skupiny..., ktorej súčasťou je sponzor programu (...). Keďže tieto vyjadrenia svojou intenzitou a rozsahom presiahli mieru bežných vyjadrení informačného charakteru, Rada ich vyhodnotila ako osobitné propagačné zmienky o službách v moskovskom hoteli B. Na tomto právnom názore Rada založila svoj záver o porušení povinnosti sťažovateľky vyplývajúcej z ustanovenia § 38 ods. 4 zákona o vysielaní a retransmisii. S prihliadnutím na skutočnosť, že išlo o opakované porušenie povinnosti vyplývajúcej z § 38 ods. 4 citovaného zákona, Rada uložila sťažovateľke sankciu podľa § 64 ods. 1 písm. d) citovaného zákona, teda pokutu vo výške 1 000 € určenú podľa § 67 ods. 3 písm. d) zákona o vysielaní a retransmisii. Formulovaný právny názor Rady najvyšší súd potvrdil.

Podľa § 38 ods. 4 zákona o vysielaní a retransmisii v znení účinnom do 14. decembra 2009 vysielateľ je povinný zabezpečiť, aby sponzorovaný program priamo nepodporoval predaj, nákup ani prenájom tovarov alebo služieb sponzora alebo tretej osoby, a to najmä osobitnými propagačnými zmienkami o uvedených výrobkoch či službách v týchto programoch.

Podľa § 38 ods. 4 zákona o vysielaní a retransmisii v znení účinnom od 15. decembra 2009 vysielateľ a poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie je povinný zabezpečiť, aby sponzorovaný program, sponzorovaná programová služba alebo sponzorovaná audiovizuálna mediálna služba na požiadanie priamo nepodporovala predaj, nákup ani prenájom tovarov alebo služieb sponzora alebo tretej osoby, a to najmä osobitnými propagačnými zmienkami o uvedených tovaroch či službách v týchto programoch, programovej službe alebo v audiovizuálnych mediálnych službách na požiadanie.

Podľa § 67 ods. 3 písm. d) zákona o vysielaní a retransmisii v znení účinnom do 14. decembra 2009 Rada uloží pokutu vysielateľovi televíznej programovej služby od 663 eur do 66 387 eur a vysielateľovi rozhlasovej programovej služby od 99 eur do 19 916 eur, ak porušil podmienky na vysielanie sponzorovaných programov.

Podľa § 67 ods. 3 písm. d) zákona o vysielaní a retransmisii v znení účinnom od 15. decembra 2009 Rada uloží pokutu vysielateľovi televíznej programovej služby okrem vysielateľa prostredníctvom internetu od 663 eur do 66 387 eur a vysielateľovi rozhlasovej programovej služby od 99 eur do 19 916 eur, ak porušil podmienky na vysielanie sponzorovaných programov a sponzorovanej programovej služby.

Zmyslom zákazu retroaktivity pri aplikácii právnych noriem (obzvlášť tých, ktoré regulujú sankcionovanie za spáchanie rôznych druhov deliktov verejnoprávnej povahy) je zabezpečiť právnu istotu delikventa založenú na požiadavke, aby v čase páchania skutku vedel, či zaň podľa objektívneho práva možno vyvodit' zodpovednosť spočívajúcu v negatívnych právnych následkoch a aké negatívne právne následky mu za delikt hrozia.

Ústavný súd plne akceptuje všeobecne formulované právne názory sťažovateľky obsiahnuté v odôvodnení sťažnosti týkajúce sa zákazu retroaktívnej aplikácie právnych noriem, nestotožňuje sa však s jej názorom, že tieto právne názory sú aplikovateľné na posudzovaný prípad. Z citovaných ustanovení § 38 ods. 4 a § 67 ods. 3 písm. d) zákona o vysielaní a retransmisii účinných v čase spáchania deliktu sťažovateľky a v čase rozhodovania Rady o tomto delikte podľa názoru ústavného súdu nad všetky pochybnosti

vyplýva, že skutok sťažovateľky postihnutelný Radou bol za správny delikt považovaný tak v období jeho spáchania (15. novembra 2009), ako aj v čase, keď Rada vydala rozhodnutie o porušení povinnosti ustanovenej v § 38 ods. 4 zákona o vysielaní a retransmisii a o uložení sankcie (27. apríla 2010). Sťažovateľka ako vysielateľka programovej služby bola totiž podľa právneho stavu účinného 15. novembra 2009, rovnako však aj podľa právneho stavu účinného 27. apríla 2010 povinná rešpektovať povinnosť vyplývajúcu z ustanovenia § 38 ods. 4 citovaného zákona, ktorej obsah sa pre vysielateľa a sponzorovaný program v dôsledku novelizácie zákona o vysielaní a retransmisii v žiadnom ohľade nezmenil. Novela zákona o vysielaní a retransmisii účinná od 15. decembra 2009 iba rozšírila okruh povinných subjektov z vysielateľa aj na poskytovateľa audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a zároveň rozšírila povinnosť vyplývajúcu z § 38 ods. 4 citovaného zákona aj na sponzorovanú programovú službu a sponzorovanú audiovizuálnu službu na požiadanie, pričom ani sankcia za porušenie tejto povinnosti sa nezmenila. V tejto súvislosti preto nemožno za žiadnych okolností uvažovať o právnej neistote sťažovateľky, a preto je aj správny záver najvyššieho súdu, ktorý v odôvodnení namietaného rozsudku uviedol:

„Senát najvyššieho súdu sa síce stotožnil s názorom navrhovateľky, že predmetný skutok vrátane uloženej sankcie bolo potrebné posúdiť podľa právnej úpravy účinnej v čase, kedy sa skutok stal, t.j. podľa zákona č. 308/2000 Z. z. v znení účinnom do 14. decembra 2009, ale s prihliadnutím na skutočnosť, že zmena ustanovenia § 38 ods. 4 sa týkala iba rozšírenia subjektov, na ktoré sa toto ustanovenie vzťahuje a rovnako zostala nezmenená aj sankcia za porušenie tohto zákonného ustanovenia, dospel k záveru, že rozhodnutie odporkyne bolo postihnuté iba formálnou vadou, ktorá nemala vplyv na jeho zákonnosť a navrhovateľka ani postupom, ani rozhodnutím odporkyne nebola ukrátená na svojich právach.“

Je potrebné prisvedčiť sťažovateľke, že Rada skutočne v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedla, že *„Vzhľadom na absenciu prechodných ustanovení k zmenám účinným k 15.12.2009 Rada pri rozhodovaní v predmetnom správnom konaní postupovala podľa účinného znenia zákona č. 308/2000 Z. z.“*, avšak berúc do úvahy materiálne hľadisko ochrany ústavnosti, ktoré presadzuje v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd konštatuje, že uvedený nedostatok nemožno kvalifikovať ako porušenie zákazu

retroaktivity. Zákaz retroaktivity nie je samoučelný, jeho zmyslom je chrániť právnu istotu adresáta právnej normy. Keďže vzhľadom na už uvedené okolnosti posudzovaného prípadu je zrejmé, že právna istota sťažovateľky, čo sa týka porušenia povinnosti podľa § 38 ods. 4 zákona o vysielaní a retransmisii, nebola novelizáciou tohto zákona účinnou od 15. decembra 2009 nijako dotknutá, potom materiálny obsah zákazu retroaktivity pri aplikácii právnych noriem nebol v prípade sťažovateľky naplnený. Tento záver je rozhodujúci pre posúdenie prvej námietky sťažovateľky o nerešpektovaní zákazu pravej retroaktivity (a tým nerešpektovaní princípu materiálneho právneho štátu) namietaným rozsudkom ako nedôvodnej.

2. Druhá sťažnostná námietka vychádzala zo sťažovateľkou preukázanej skutočnosti, že najvyšší súd už skôr v totožnej veci posúdil otázku retroaktívnej aplikácie § 20 ods. 4 zákona o vysielaní a retransmisii odlišne. Ústavný súd nespochybňuje relevantnú totožnosť oboch posudzovaných vecí, predovšetkým v právnej rovine, teda v otázke retroaktívnej aplikácie ustanovení zákona o vysielaní a retransmisii.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu k imanentným znakom právneho štátu patrí neodmysliteľne aj princíp právnej istoty (napr. PL. ÚS 36/95), ktorého súčasťou je tiež požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď (napr. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99).

Ústavný súd však dodáva, že zásadne nie je jeho úlohou zjednocovať rozhodovaciu prax všeobecných súdov, lebo zjednocovanie rozhodovacej praxe je predovšetkým vecou odvolacích súdov, resp. najvyššieho súdu (I. ÚS 199/07, I. ÚS 235/07). Úlohou ústavného súdu je posúdiť napadnuté rozhodnutia len z pohľadu ich ústavnej udržateľnosti.

V odôvodnení súvisiaceho rozsudku podľa názoru ústavného súdu absentuje aplikačná interpretácia tam citovaných ustanovení ústavy i ustanovení dohovoru, na ktoré najvyšší súd odkázal (čl. 6 a čl. 7 dohovoru). Najvyšší súd iba skonštatoval, že rozhodnutie Rady je potrebné zrušiť, keďže na posúdenie správneho deliktu, ktorý je vymedzený vo výroku rozhodnutia Rady, bol použitý zákon, ktorý v čase spáchania skutku nebol účinný. Nijako sa však nevysporiadal s čiastočnou totožnosťou relevantných ustanovení

zákona o vysielaní a retransmisii, ktorá mala v posudzovaných skutkových okolnostiach pre rozhodnutie Rady nesporný význam. Najvyšší súd len formálne odkázal na skutočnosť, že Rada neaplikovala pri rozhodovaní právne normy účinné v čase spáchania skutku, bez toho, aby sa zaoberal aj materiálnym hľadiskom, ktorým je podstata a účel zákazu retroaktivity. Preto právny záver vyslovený v súvisiacom rozsudku podľa názoru ústavného súdu vyvoláva relevantné pochybnosti o splnení požiadaviek na ústavne akceptovateľné súdne rozhodnutie. Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy sa nemožno dovoľávať právnej istoty založenej na neústavnej alebo nezákonnej rozhodovacej praxi orgánov verejnej moci.

Navyše, ústavný súd má pochybnosti, či v súvislosti s rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sž 6/2010 z 13. mája 2010 možno hovoriť o konštantnej rozhodovacej činnosti najvyššieho súdu alebo či nejde o ojedinelý právny názor jedného zo senátov najvyššieho súdu. Zo sťažnosti sťažovateľky vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 16/2011 ústavný súd zistil, že najvyšší súd v inej veci sťažovateľky vedenej pod sp. zn. 2 Sž 8/2010, ktorá je skutkovo aj právne identická s vecou vedenou najvyšším súdom pod sp. zn. 3 Sž 6/2010, rozhodol obdobne ako vo veci namietaného rozsudku, teda potvrdil rozhodnutie Rady.

Ústavný súd neopomenul ešte jeden významný aspekt charakteru právnej istoty sťažovateľky v skutkových okolnostiach jej prípadu.

Sťažovateľka sa dovoľáva ústavnej ochrany jej právnej istoty, pričom táto ochrana má byť docielená zrušením namietaného rozsudku a následným vrátením veci najvyššiemu súdu na prijatie rozhodnutia súladného so skorším súvisiacim rozsudkom. Vyhovenie tejto požiadavke by však podľa názoru ústavného súdu neposkytovalo ochranu právnej istote sťažovateľky, ktorou disponovala 15. novembra 2009, keď sporná relácia bola odvysielaná. V tom čase totiž súvisiaci rozsudok najvyššieho súdu ešte nebol ani vyhlásený, sťažovateľke teda nebol doručený, a tak nemohol byť ani právoplatný. Právna istota sťažovateľky v čase odvysielania sponzorovaného programu „E.“ sa preto nemohla zakladať na vedomosti o tom, že po zmene právnej úpravy budú okolnosti jej skutku posúdené tak, ako to najvyšší súd učinil 13. mája 2010 v súvisiacom rozsudku.

Z uvedeného vyplýva, že právna istota v kvalite, akej sa sťažovateľka sťažnosťou dovoláva, v čase spáchania jej skutku objektívne neexistovala. Ústavný súd jej potom nemôže priznať právnu ochranu.

Sťažovateľka sa teda druhou sťažnostnou námietkou domáhala ochrany právnej istoty nastolenej súvisiacim rozsudkom, o ktorého kvalite odôvodnenia a v nadväznosti na to i o správnosti z neho vyplývajúceho právneho záveru existujú závažné ústavne významné pochybnosti. V namietanom rozsudku naproti tomu ústavný súd nezistil žiadne arbitrárne či ústavne neudržateľné závery, ktoré by mohli signalizovať možné porušenie označených práv sťažovateľky. Navyše, v čase spáchania skutku sťažovateľky jej právna istota objektívne nebola tvorená žiadnou vedomosťou o právnych záveroch, ktoré napokon našli svoje vyjadrenie v súvisiacom rozsudku. Ústavný súd preto hodnotí aj druhú sťažnostnú námietku sťažovateľky ako nedôvodnú.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd dospel k záveru, že namietaným rozsudkom najvyššieho súdu nemohlo dôjsť k porušeniu jej označených práv, a preto podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľky odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Z dôvodu odmietnutia sťažnosti ako zjavne neopodstatnenej ústavný súd už nevyzýval sťažovateľku na predloženie splnomocnenia na jej zastupovanie v konaní pred ústavným súdom, ktoré nebolo súčasťou príloh jej sťažnosti.

Keďže sťažnosť sťažovateľky bola odmietnutá ako celok a rozhodnutie o zrušení namietaného rozsudku najvyššieho súdu, ako aj rozhodnutie o priznaní trov konania je podmienené vyslovením porušenia práva alebo slobody sťažovateľky (čl. 127 ods. 2 prvej vety ústavy), ústavný súd o tejto časti sťažnosti už nerozhodoval. Ústavný súd preto nepovažoval za dôvodné vyzývať sťažovateľku na predloženie splnomocnenia.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu rozhodovať o návrhu sťažovateľky na vydanie dočasného opatrenia podľa § 52 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. júna 2011